

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Petra Indráčka a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., v právní věci žalobce **J. K.**, zastoupeného JUDr. Irenou Wenzlovou, advokátkou se sídlem Litoměřice, Sovova 709/5, proti žalovanému **Krajskému ředitelství policie Olomouckého kraje** se sídlem Olomouc, tř. Kosmonautů 189/10, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem policisty,

t a k t o :

I. **Určuje se**, že výběr kauce od žalobce Policií České republiky dne 1.3.2013 v 11.34 hod. na silnici I/35 mezi obcemi Náklo a Unčovice byl **nezákonným zásahem**.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 32.844,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ireny Wenzlové, advokátky se sídlem Litoměřice, Sovova 5.

III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 30.4.2013 (doručenou původně Městskému soudu v Praze) se žalobce domáhal vyslovení nezákonnosti zásahu policisty Policie České republiky ze dne 1.3.2013 v 11.34 hod., spočívajícího ve výběru kauce ve výši 5.000,- Kč od žalobce jako řidiče motorového vozidla na silnici I. třídy D35 v úseku mezi obcemi Náklo a Unčovice. Důvodem pro výběr této kauce podle písemného potvrzení o převzetí kauce ze dne 1.3.2013 a podle úředního záznamu č.j. KRPM-27966/PŘ/2013/140506 bylo podezření, že se žalobce bude účelově vyhýbat správnímu řízení, že nesouhlasil s přestupkem, odmítl se k němu vyjádřit a podepsat oznámení přestupku. Žalobce poukázal v žalobě na to, že jediná možnost, jak se vyhnout přestupkovému řízení, je situace, kdy není možné obviněnému z přestupku doručit předvolání a to ani fikcí, což podle něj znamená případ, kdy obviněný nemá takovou adresu, na kterou lze „doručit fikcí, tedy tato osoba by musela mít adresu mimo EU“. Kromě toho poukázal na to, že nesouhlas s přestupkem a odmítnutí podepsání se na tiskopis oznámení o přestupku nemůže být důvodem pro uložení kauce. Pokud v úředním záznamu policista uvedl nijak nezdůvodněné „chování řidiče“, jde o pouhou obecnou a nijak neodůvodňující frázi.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Žalobce jako řidič motorového vozidla byl dne 1.3.2013 vyzván příslušníkem policejní hlídky k předložení dokladů z důvodu podezření ze spáchání dopravního přestupku podle ust. § 125c odst. 1, písm. f), bod 3 zákona o silničním provozu. Žalobce při řízení motorového vozidla výrazně překročil maximálně povolenou rychlost jízdy 130 km/hod., kdy v místě měření rychlosti byla zjištěna radarovým rychloměrem zn. AD9T po odečtení max. chyby rychlost jízdy žalobcem řízení vozidla 166 km/hod. Žalobce se k celé věci po řádném poučení policejní hlídkou odmítl vyjádřit a rovněž odmítl podepsat protokol o oznámení přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Uvedl pouze, že s věcí v žádném případě nesouhlasí. V případě žalobce se jednalo o jeho opakovaný přestupek, neboť se totožného přestupku dopustil dne 14.12.2012. Policejní hlídka z reakce a chování žalobce, tedy že se k věci odmítl vyjádřit, odmítl podepsat protokol o oznámení přestupku a rovněž i z celkového chování žalobce – šlo o arogantní a odmítavé chování, pojala důvodné podezření, že se žalobce bude vyhýbat přestupkovému řízení, a proto od něj vybrala kauci. Žalovaná dodala, že využívání instituce vybírání kauce je spíše výjimečného charakteru a příslušníci policie k němu přikračují teprve v mezních situacích, kdy vzhledem k mimořádně odmítavému postoji podezřelého z přestupku je důvodná obava, že i další řízení o přestupku je ohroženo.

Z obsahu správního spisu Města Litovel, odboru dopravy a silničního hospodářství sp. zn. DOP86/2013 krajský soud zjistil následující skutečnosti:

- z oznámení přestupku ze dne 4.3.2013 vyhotoveného Dopravním inspektorátem Policie ČR v Olomouci, že žalobce je podezřelý z přestupku dle § 125c odst. 1, písm. f), bod 3 zákona č. 361/2000 Sb. a pro porušení ust. § 18 odst. 3 téhož zákona tím, že dne 1.3.2013 v 11.34 hod. v úseku R 35 Unčovice-Náklo ve směru jízdy na obec Mohelnice řídil motorové vozidlo, kdy mu byla naměřena rychlost jízdy v době měření 172 km/hod., po odečtu max. chyby přístroje 166 km/hod. Jednalo se o opakovaný přestupek (14.12.2012) a na místě bylo sepsáno oznámení přestupku. Dále bylo pojato podezření vůči žalobci, že se bude správnímu řízení vyhýbat a byla mu na místě uložena kauce ve výši 5.000,- Kč;

- z oznámení přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podepsaného policistou R. V., že obsahuje výše uvedený přestupek žalobce. Oznámení není podepsáno žalobcem a neobsahuje jeho vyjádření;
- z úředního záznamu ze dne 1.3.2013 podepsaného nstržm. R. V., že rovněž obsahuje popis výše uvedeného přestupku žalobce. V úředním záznamu je uvedeno, že „se žalobce do řádně vypsání oznámení přestupku po řádném poučení odmítl vyjádřit, poté odmítl i výše uvedené podepsat. Dále uvedl, že s věcí v žádném případě nesouhlasí. Z výše uvedených důvodů a dále z chování žalobce policista pojal podezření, že se bude správnímu řízení účelově vyhýbat. Z tohoto důvodu bylo žalobci oznámeno, že mu je udělena kauce ve výši 5.000,- Kč a dále byl poučen o účelu kauce, jeho právech a povinnostech. Žalobce se do řádně vypsání potvrzení o převzetí kauce vyjádřil a podepsal a obratem za finanční hotovost 5.000,- Kč mu bylo vydáno potvrzení o převzetí kauce“. Poté žalobce pokračoval v jízdě a za nějakou dobu se vrátil na místo řešení přestupku. Přistoupil ke služebnímu vozidlu společně s další osobou a požadoval vysvětlení, proč dostal potvrzení o převzetí kauce, bylo mu to vysvětleno a poté s ním bylo ukončeno jednání;
- z potvrzení o převzetí kauce, že tato listina obsahuje rovněž popis výše uvedeného přestupku žalobce, přičemž co se týče uložené kauce, je v ní uvedeno, že při jednání s žalobcem bylo poято podezření, že se bude vyhýbat správnímu řízení, s přestupkem nesouhlasil, odmítl vyjádření a podpis. Na téže listině je vyjádření žalobce, že nevidí důvod v požadování kauce, na místě trvalého bydliště se stále zdržuje a nikdy na výzvu k dostavení se na magistrát apod. nereagoval negativně.

Správní spis Městského úřadu Litovel, odboru dopravy a silničního hospodářství dále obsahuje dokumentaci týkající se správního řízení o přestupku žalobce, které bylo ukončeno usnesením ze dne 19.3.2014 o zastavení řízení z důvodu uplynutí lhůty stanovené v § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Původně označené žalované Ministerstvo vnitra České republiky doručilo ověřenou fotokopii spisové dokumentace Městskému soudu v Praze. Z této fotokopie dokumentace krajský soud zjistil, že nad rámec výše uvedených listinných důkazů obsahuje další úřední záznam datovaný 10.6.2013 a podepsaný nstržm. R. V. (pozn. soudu tento záznam je podepsán vlastnoručně) a v něm je nad rámec úředního záznamu téhož policisty ze dne 1.3.2013 uvedeno, že chování žalobce, bylo odmítavé a velmi arogantní, z čehož pojal podezření, že se bude správnímu řízení účelově vyhýbat, což naznačil i v průběhu komunikace.

Ze svědecké výpovědi R. V. krajský soud zjistil, že v průběhu roku 2013 byl policistou Policie ČR – Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje. Po té co mu bylo umožněno nahlédnout do záznamu o uložení kauce a úředních záznamů ze dne 1.3.2013 a 10.6.2013 uvedl, že ohledně chování a projevu žalobce již dnes vypovídat nemůže a na žádné detaily si pro odstup času nepamatuje. Dále krajský soud provedl důkaz výsledkem svědka J. T., z jehož výpovědi zjistil, že žalobce nezná a pokud je na oznámení o přestupku ze dne 1.3.2013 uveden jako svědek, on sám s žalobcem nejednal, neboť pracoval v té době jako obsluha měřicího radaru.

Podle ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle ust. § 125a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v platném znění, policista je oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, kauci od 5.000,- Kč do 50.000,- Kč, nejvýše však do výše hrozící peněžitě sankce za spáchaný přestupek. Podle odst. 2 téhož ustanovení složení kauce je zárukou, že se řidič uvedený v odst. 1 dostaví ke správnímu orgánu k projednání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Podle odst. 3 citovaného ustanovení při výběru kauce policista poučí řidiče o důsledku vybrání kauce a podmínkách jejího vrácení a vystaví písemné potvrzení o převzetí kauce. V písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kauce. Písemné potvrzení se vystavuje ve třech vyhotoveních.

Jak vyplývá ze shora citovaného ustanovení § 125a odst. 3 zákona o silničním provozu v písemném potvrzení o převzetí kauce musí být uveden důvod uložení kauce. K této povinnosti orgánů Policie ČR se v rozsudku sp. zn. 4Aps 9/2013 Nejvyšší správní soud vyjádřil tak, že na písemné potvrzení o převzetí kauce sice nelze klást nároky vycházející z požadavků na odůvodnění správního rozhodnutí podle § 68 odst. 3 správního řádu z roku 2004, avšak je v potvrzení třeba uvést *srozumitelné a okolnostem věci odpovídající stručné vyjádření, v čem policista spatřuje důvodné podezření, že se řidič motorového vozidla podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích bude vyhýbat přestupkovému řízení*. I přes tuto zdůrazňovanou neformálnost potvrzení o převzetí kauce danou zejména okolnostmi, za nichž je vystavováno (obvykle venku na silnici), je nezbytné s ohledem na následnou přezkoumatelnost události soudem, aby byla důvodnost pojetí podezření alespoň v základních obrysech z potvrzení zřejmá. Nejvyšší správní soud v témže rozsudku připustil, že *v rámci řízení před správními soudy, jehož předmětem je posouzení zákonnosti výběru kauce v rámci řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, lze vedle potvrzení o převzetí kauce vycházet i z jiných podkladů, z nichž lze zjistit okolnosti uložení kauce. Takovými podklady (důkazními prostředky) mohou být např. oznámení o přestupku, úřední záznamy, svědecké výpovědi či zvukové, obrazové nebo jiné nahrávky, které zachycují provádění zásahu a byly pořízeny v souladu se zákonem*.

Jak vyplynulo ze shora citovaných listinných důkazů, které jsou součástí správního spisu Městského úřadu Litovel, odboru dopravy a silničního hospodářství, v oznámení přestupku ze dne 1.3.2013 proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (které údajně žalobce odmítl podepsat a nevyjádřil se k němu) není o důvodu uložení kauce žalobci ani zmínka. Do potvrzení o převzetí kauce ze dne 1.3.2013 policista uvedl, že při jednání s žalobcem bylo pojata podezření, že se bude vyhýbat správnímu řízení, že s přestupkem nesouhlasil, odmítl vyjádření a podpis. Skutečnost, že policista projednávající s žalobcem přestupek, nabytoto podezření z uvedených důvodů, nemůže rozhodně vést k oprávněnému uložení kauce ve

smyslu shora citovaného zákonného ust. § 125a zákona o silničním provozu, neboť pouhý nesouhlas s tvrzeným přestupkem, včetně odmítnutí vyjádření se k němu a odmítnutí podpisu na oznámení přestupku je pouze důvodem pro podání podnětu policejního orgánu k zahájení správního řízení o přestupku.

Důvodné podezření ve smyslu ust. § 125a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. není možné spojovat výlučně s neexistencí bydliště či dlouhodobého pobytu podezřelého z přestupku na území České republiky. I u osoby s takovým bydlištěm, resp. pobytem může policista dospět k závěru o výběru kauce, přičemž důvodné podezření může vyplynout z jednání dané osoby na místě, ze zkušeností s danou osobou v předcházejících správních řízeních, atd. (viz č. 3101/2014 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Tyto okolnosti však musí být v řízení před soudem prokazatelné. V daném případě zasahující policista vyhotovil úřední záznamy ze dne 1.3.2013 a 10.6.2013, přičemž v později vyhotoveném záznamu stejného znění je navíc uvedeno, že chování žalobce bylo odmítavé a velmi arogantní. Tento policista nstržm. R. V. slyšen jako svědek však uvedl, že si pro odstup času na nic nepamatuje a rozdíl mezi oběma záznamy nedokázal blíže odůvodnit. Žalovaný tedy neprokázal důvody, ve kterých spatřoval obavu, že se žalobce bude správnímu řízení vyhýbat a za této situace krajský soud žalobě žalobce podle § 87 odst. 2 s.ř.s. vyhověl a určil, že výběr kauce žalovaným od žalobce dne 1.3.2013 byl nezákonným zásahem.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř. s. tak, že žalovanému uložil povinnost nahradit důvodně vynaložené náklady procesně úspěšného žalobce. Tyto náklady spočívají v soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč a v právním zastoupení žalobce advokátem v rozsahu pěti úkonů právní služby po 3.100,- Kč, pěti režijních paušálů po 300,- Kč, náhradě za promeškaný čas 1.600,- Kč podle ust. § 11 odst. 1, písm. a),c),d) a g), § 13 odst. 3 a § 14 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. v platném znění, cestovném osobním automobilem právního zástupce žalobce ve výši 6.891,- Kč (spotřeba pohonných hmot 3.791,- Kč a náhrada za použití vozidla 3.110,- Kč) podle vyhl. č. 328/2014 Sb. S připočtením 21% DPH, tj. 5.353,- Kč a 2.000,- Kč za soudní poplatek činily celkové náklady žalobce 32.844,- Kč.

České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení v souladu s ust. § 60 odst. 4 s.ř.s.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 19. února 2015

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu